

ХРОНІКА

Генеральному секретареві Ради Європи
Панові Турбйорну Ягланду

учасників Міжнародної наукової конференції
“Європа–Україна–Тернопільщина:
міжнародні відносини, співпраця, безпека”
19–20 травня 2017 р. (Тернопіль, Україна)

Закличний лист

Вельмишановний пане Турбйорн Ягланд!

Діяльність нашої конференції значною мірою зосереджувалася на визначенні місця Тернопільщини та України у всесвітній історії, європейській цивілізації та європейському гуманітарному часопросторі. Але, вочевидь, мова тепер ведеться не про те, аби Україна, українці нарешті вповні відчували себе частиною Європи, але щоб Європа відчула себе одним цілим з Україною і Тернопіллям.

22 роки Україна є членом Ради Європи, що дозволяє реалізовувати на наших теренах низку проектів задля підтримки реформ у сфері юстиції та належного врядування, спрямованих на захист демократії та верховенства права і прав людини, зокрема. Але поширення ідей європейської культурної ідентичності та різноманітності, що є одним із пріоритетів РЄ, в Україні здійснюється більшою мірою стихійно і самочинно. Ми змогли з гіркотою переконатися у справедливості твердження, що той, хто не вкладає у культуру (у широкому сенсі слова), вкладає у війну. Мабуть тому, що культура виконує роль політики краще за саму політику.

Сьогодні Україна є на передовій – в окопах, траншеях, але й на передовій Європи, де наша зброя – культура – є тим, що вирізняє нас від нашого противника, але також тим, що потребує оновлення, посилення, точно так, як і будь-яка військова амуніція.

Для України не було впроваджено спеціальних програм РЄ у справі реформування культурної політики на зразок MOSAIC (Формування відкритого комплексного підходу до культури), що покликана сприяти діалогу й співпраці між країнами Південної та Східної Європи чи проекту STAGE (Підтримка перехідних процесів у розвитку культури й мистецтва в розширеній Європі), що втілюються у Грузії, Вірменії та Азербайджані. Тому стимулюємо ініціювання нових та прагнемо долучитися до існуючих програм РЄ, як наприклад, мережа “Європейська спадщина” (HEREIN) – робочий інструмент для урядів, науковців, практиків, громадськості, які задіяні в області збереження спадщини. Ми готові на своєму інституційному рівні сприяти у впровадженні та розширенні цих програм.

Три роки тому, 1 травня в Україні вступила в дію Рамкова конвенція Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства (2005), відома також як Конвенція Фаро. Однак її проект наразі охоплює лише три історичні міста – Луцьк, Жовкву та Прилуки. Ми переконані, що наступними програма повинна охопити міста Тернопільської області.

Одним зі способів забезпечення проголошеної єдності у різноманітті повинні стати культурні маршрути. Певні кроки у цьому напрямку вже здійснюються – це “Шлях Гедиміновичів”, що охоплює містечко Вишнівець, чи культурний маршрут Ференца Ракоці II, до якого прагнуть долучитися Бережани; але

Тернопілля завжди було на перетині імперій, країн, трас, магістралей історії, тож таких маршрутів має стати набагато більше.

Бо саме Тернопільщина має дві величні святині християнського світу – Почаїв та Зарваницю, що стоять на рівні з Междугор'єм та Лурдом. Саме ця земля дала світу десятки видатних постатей різних національностей – Йозефа Перля, єврейського просвітителя; “батька польської демократії”, ректора Ягеллонського університету Гуго Колонтая; Івана Пулюя – видатного фізика; приму європейської опери Соломію Крушельницьку; фізика Олександра Смакулу; математика Михайла Левицького; медика, першого міністра охорони здоров'я Австрійської імперії Івана Горбачевського; кардинала Йосипа Сліпого; тут розкрився мистецький геній Пінзеля, Якова Гніздовського, Кароля Францоza, Юліуша Словацького, Леся Курбаса, Івана Марчука... Ці імена можуть і повинні, якщо ми спільно змусимо їх зазвучати, об'єднати країни Ради Європи, бо є нашою спадщиною і – майбутнім.

Secretary General of the Council of Europe
Mr. Thorbjørn Jagland

Participants of the International Scientific
Conference

“Europe–Ukraine–Ternopil Region:
international relations, cooperation, security”
May 19–20, 2017 (Ternopil, Ukraine)

An Address

Dear Secretary General, Mr. Thorbjørn Jagland!

The activity of our conference was largely concentrated on defining the place of Ternopil region and Ukraine in World history, European civilization and European humanitarian time-space. But, obviously, now we are not talking that Ukraine and the Ukrainians have finally felt themselves as a part of Europe, but that Europe should feel itself in the unity with Ukraine and Ternopil region.

Ukraine has been a member of the Council of Europe for 22 years, which allows us to implement a number of projects in our area to support the reforms in the field of justice and good governance aimed at protecting democracy and the rule of law and human rights in particular. But the spread of the ideas of European cultural identity and diversity, which is one of the priorities of the Council of Europe, is carried out spontaneously and selfishly to a greater degree in Ukraine. We were able to ascertain with bitterness the assertion that one who does not invest in culture (in the broad sense of the word) will invest in war. Probably because culture plays a role of politics better than politics itself does.

Today Ukraine is at the forefront – in the trenches, but also it is in the advanced of Europe, where culture is our weapon, and this distinguishes us from our enemy, but also needs to be renewed, strengthened, just like any other military ammunition.

Special programs of the Council of Europe for the reform of cultural policy as MOSAIC (Formation of Open Integrated Approach to Culture) which is intended to promote dialogue and cooperation between the countries of Southern and Eastern Europe or the STAGE project (Support to Transition Processes in the Promotion of Culture and the Arts in an Enlarged Europe), embodied in Georgia, Armenia and Azerbaijan have not been introduced in Ukraine. Therefore, we stimulate the initiation of the new ones and seek to join the existing Council of Europe Programs, such as the European Heritage Network (HEREIN), a working tool for governments, academicians, practitioners, and public figures who are involved in heritage conservation. We are ready to contribute to the implementation and expansion of these programs at our institutional level.

Three years ago, on May 1, the Framework Convention of the Council of Europe on the Importance of the Cultural Heritage for Society also known as the Faro Convention came into force in Ukraine (2005). However, the project currently covers only three historic cities – Lutsk, Zhovkva and Pryluky. We are convinced that the following program should cover the towns of Ternopil region as well.

The cultural routes should become the ways to ensure proclaimed unity in diversity. Some steps in this direction are already being implemented: this is the “Gedymynovychi Way”, covering the town of Vyshnivets or the cultural route of Ferents Rakotsi II, which Berezhany town seeks to join; but Ternopil region has always been at the intersection of empires, countries, trails, highways of history, so the routes should become much larger.

Ternopil region has two majestic shrines of the Christian world – Pochayiv and Zarvanytsa, standing on the same high level with Mezhdugorye and Lourdes. Ternopil region gave the world dozens of outstanding figures of different nationalities – Joseph Pearl, the Jewish educator; Huho Kolontai, “father of Polish democracy”, rector of the Jagiellonian University; an outstanding physicist Ivan Puluy; the European opera singer Solomiya Krushelnytska; a physicist Olexander Smakula; a mathematician Mykhailo Levytskyi; First Minister of Health of the Austro-Hungarian Empire Ivan Gorbachevskyi; Cardinal Joseph Slipyi; the artistic genius of Pinzel, Jacob Hnizdovskyi, Karol Frantsoz, Juliush Slovatskyi, Les’ Kurbas, Ivan Marchuk ... was revealed here. These names can and should sound, if we jointly force them to sound, uniting the countries of the Council of Europe, because they are our common heritage and the future.